

Omgevingsprogramma Wonen, Zorg en Welzijn

Het college van burgemeester en wethouders van Gemeente Urk

gelezen de tekstinhoud van "Omgevingsprogramma Wonen, Zorg en Welzijn" d.d. september 2025

Besluit;

Het omgevingsprogramma Wonen, Zorg en Welzijn vast te stellen.

Artikel I

"Omgevingsprogramma Wonen, Zorg en Welzijn" opgenomen in Bijlage A wordt vastgesteld.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking per 20-11-2025

Aldus vastgesteld door Gemeente Urk, **7 oktober 2025**

Parafering

Akkoord

Bijlage A Bijlage bij artikel I

Omgevingsprogramma Wonen, Zorg en Welzijn

1 Inleiding

1.1 Beschikbaarheid in PDF

Hieronder volgt de inhoud van het omgevingsprogramma Wonen, Zorg en Welzijn van de gemeente Urk. Het document is ook in PDF beschikbaar onder de bijlagen (II Documentenbijlagen).

1.2 Het Programma Wonen, Zorg en Welzijn

De gemeente Urk vindt het belangrijk dat mensen goed kunnen wonen op Urk. Ook als zij een dagje ouder worden en zorg of ondersteuning nodig hebben. Eén van de grondgedachten uit de Omgevingsvisie is: "Iedere inwoner op Urk doet, naar eigen vermogen op maximaal niveau, mee aan de samenleving". Daarbij hoort een streven naar voldoende geschikte en betaalbare woningen voor alle doelgroepen en naar voldoende voorzieningen, zorg en ondersteuning om 'meedoen' mogelijk te maken^[1]. Dit gaat niet vanzelf en vraagt inzet van zowel ons als gemeente als van onze partners. Voor u ligt het Programma Wonen, Zorg en Welzijn. Met dit programma geeft de gemeente richting en invulling aan deze ambitie, en lopen we vooruit op de Wet Versterking regie volkshuisvesting die gemeenten verplicht om een volkshuisvestingsprogramma op te stellen waarin aandacht wordt besteed aan wonen, zorg en welzijn. Het document beschrijft de richting (de koers) die we als gemeente samen met partijen willen inslaan (wat). Deze werken we vervolgens uit naar concrete maatregelen (hoe).

Waarom een Programma Wonen, Zorg en Welzijn voor Urk?

Het aantal ouderen op Urk groeit

De bevolking op Urk groeit, en het aantal ouderen dus ook. Met name het aantal mensen ouder dan 75 jaar groeit snel. Een logisch gevolg van de toename van het aantal ouderen is een groeiende vraag naar zorg en ondersteuning. Dit zorgt voor stijgende kosten en mogelijk op termijn ook voor groeiende personeelstekorten. Wonen in een woonzorgcentrum is als gevolg hiervan niet meer vanzelfsprekend. Mensen zullen langer zelfstandig wonen, ook als zij een zorgvraag hebben. Onderzoek laat zien dat Urkers dit ook willen^[2]. Zo houden zij langer regie over hun eigen leven en kunnen ze blijven wonen nabij familie, vrienden en kennissen (het eigen netwerk). Het mogelijk maken van langer zelfstandig wonen biedt dus kansen op het verbeteren van een goede oude dag.

Overige groepen met een zorgvraag wonen vaker in de wijk

Niet alleen ouderen hebben behoefte aan zorg of ondersteuning. Er zijn ook mensen met een psychische kwetsbaarheid of een beperking (verstandelijk of lichamelijk). Een deel van deze groep woont bij een zorgaanbieder, een ander deel wil en kan zelfstandig wonen met enige zorg of ondersteuning. Dit lukt nog niet altijd in onze gemeente. Enerzijds omdat woningen en locaties schaars zijn, maar ook omdat de schaal van Urk te klein is om voor alle mensen met een specifieke zorgvraag passend aanbod te kunnen bieden. Dat zorgt ervoor dat sommige vormen van zorg of ondersteuning nu nog vooral in de buurten of in Almere of Lelystad te vinden zijn.

Opgaven wonen zorg en welzijn gaan over meer dan alleen woningen

Urk groeit gestaag door. Er is dus een opgave om woningen te realiseren voor alle type huishoudens. In het Programma Wonen 2.0 geeft de gemeente hier al richting aan. De komende jaren wordt in de Zeeheldenwijk flink gebouwd. In het bouwprogramma zijn ook verschillende woonvormen voor ouderen en aandachtsgroepen opgenomen. Maar kijkend naar de opgaven die op de gemeente afkomen, is er meer nodig dan alleen woningen bouwen. De woonomgeving en een deel van de reguliere woningen moet nu en in de toekomst toegankelijk zijn voor ouderen en mensen met een beperking. Ook is het van belang dat de woonomgeving uitnodigt tot ontmoeten. Tot slot is het belangrijk dat er goede zorg en ondersteuning is voor mensen die dit nodig hebben. Nu en in de toekomst. Om de juiste integrale keuzes te maken heeft de gemeente dit Programma Wonen, Zorg en Welzijn uitgewerkt.

Voortbouwen op wat er al ligt

De gemeente Urk begint niet vanuit een 0-situatie. Er gebeurt al veel op alle niveaus. Van burens die elkaar een handje helpen tot kerkgemeenschappen en het verenigingsleven die activiteiten en ontmoeting organiseren. Ook de gemeente Urk stelde een aantal beleidsstukken op, waarmee de gemeente voorsorteeft op de bovenstaande ontwikkelingen. Denk aan de Omgevingsvisie Urk, het Beleidsplan sociaal domein, de Visie Wonen en het Programma Wonen 2.0. Het Programma Wonen, Zorg en Welzijn bouwt voort op deze fundamenten.

Daarnaast zijn er regionaal en landelijk diverse ondersteunende ontwikkelingen. Denk aan:

- a. De provinciale bouwstenen wonen en zorg;
- b. Het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO);
- c. Het programma Wonen en Zorg voor Ouderen;
- d. Het programma Een Thuis voor Iedereen;
- e. Het Integrale Zorg Akkoord (IZA);
- f. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Routekaart Zilveren Kruis

Bij het uitwerken van dit programma heeft de gemeente Urk aansluiting gezocht bij de aanpak van de Regionale Routekaart van het zorgkantoor Zilveren Kruis en de Provincie Flevoland. Deze routekaart heeft tot doel om langer en weer zelfstandig wonen nu en in de toekomst mogelijk te maken. Bijvoorbeeld door concreet invulling te geven aan:

- a. Gebiedsgerichte aanpak rond woonzorglocaties
- b. Ontmoeting (spontaan en georganiseerd)
- c. Inrichting van de woonomgeving
- d. Bewustwording

Proces en status van dit document

Het Programma Wonen, Zorg en Welzijn is in drie stappen opgesteld. Dit zijn:

- a. Stap 1: Startfase
- b. Stap 2: Koers bepalen
- c. Stap 3: Uitvoeringsprogramma opstellen

In stap 1 is een analyse gemaakt van bestaande beleidsstukken (lokaal, regionaal, nationaal) en zijn verkennende gesprekken gevoerd, zowel binnen het gemeentehuis als met de ketenpartners. Deze vormden de basis voor stap 2, waarin een Koersdocument is uitgewerkt dat aangeeft welke richting de gemeente de komende jaren op wil. In stap 3 zijn gesprekken gevoerd met ambtenaren en ketenpartners om de koers uit te werken naar concrete maatregelen. Samen vormt dit het Programma Wonen, Zorg en Welzijn Urk. Voor een gedetailleerdere procesbeschrijving verwijzen we naar de bijlage.

Het programma geeft aan hoe de gemeente invulling geeft aan de vastgoedopgave: wie bouwt wat waar en wanneer? Daarnaast beschrijft het programma wat de gemeente en ketenpartners verder doen om het (langer en weer) thuis wonen mogelijk te maken: door zorg en ondersteuning, welzijn en preventie, en een aantrekkelijke woonomgeving. Het stuk dient als input voor de afstemming in de regio over woningbouwplannen voor senioren (herijking Woondealafspraken) en fairshare-afspraken (huisvesting aandachtsgroepen)

Gemeenten zijn volgens de voorgenomen Wet Versterking regie volkshuisvesting verplicht om een Volkshuisvestingsprogramma op te stellen. Dit Programma Wonen, Zorg en Welzijn vormt onderdeel van dat Volkshuisvestingsprogramma.

Afbakening doelgroepen

Met het Programma Wonen, Zorg en Welzijn sorteert de gemeente voor op de voorliggende Wet Versterking regie volkshuisvesting. In deze wet bepaalt het Rijk welke doelgroepen ten minste benoemd moeten worden in het Volkshuisvestingsprogramma. Dit zijn:

- a. Senioren (65+ jaar)
- b. Mantelzorgers/ontvangers
- c. Mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking en/of psychische kwetsbaarheid
- d. Daklozen/dreigend daklozen
- e. Mensen die een beroep kunnen doen op een urgentieverklaring voor een sociale huurwoning. Denk aan uitstromers uit Beschermd wonen (BW), de Maatschappelijke opvang (MO), Jeugdzorg met verblijf, vrouwenopvang (na huiselijk geweld), slachtoffers mensenhandel, ex-gedetineerden, uitstromers uit forensische zorg en stoppende sekswerkers

De Wet benoemt ook aandachtsgroepen zonder een directe zorgvraag, maar waarvoor wel aandacht moet zijn in het woonbeleid. Dit gaat om:

- a. Arbeidsmigranten
- b. Statushouders
- c. Studenten
- d. Woonwagenbewoners

De gemeente kiest ervoor om zich in dit programma te richten op mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag. De laatste vier doelgroepen hebben vooral een specifieke woonvraag. Ze zijn daarom niet meegenomen in dit Programma. Indien nodig, past de gemeente voor deze groepen op termijn het Programma Wonen aan zodat de gemeente een volwaardig Volkshuisvestingsprogramma krijgt (Programma Wonen en Programma Wonen, Zorg en Welzijn).

Opbouw van het document

Het programma is opgedeeld in verschillende onderdelen. Het eerste deel (hoofdstuk 2 en 3) vat de opgaven samen. Vanuit deze opgaven wordt in hoofdstuk 4 een aantal ambities en waarden uitgewerkt. Deze worden doorvertaald naar doelen met bijbehorende maatregelen. Onderstaand schema geeft de opbouw weer.

[1] Doel 7 Omgevingsvisie: Een goed woonklimaat p.40

[2] O.a. Onderzoek wonen met zorg en ondersteuning in Flevoland (Companen 2023).

1.3 Begrippen

Ambulante zorg of ondersteuning: zorg die de zorgverlener op afspraak bij de cliënt aan huis levert.

BW: Beschermd Wonen (GGZ). Wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorend toezicht en begeleiding.

Intramurale zorg: zorg die gedurende een onafgebroken verblijf van meer dan 24 uur geboden wordt in een zorginstelling, zoals een verpleeghuis of een instelling voor mensen met een verstandelijke beperking. Het verblijf wordt bekostigd vanuit de zorgindicatie; de cliënt betaalt wel een eigen bijdrage.

LG: Lichamelijk gehandicapt.

PG: psychogeriatric (waaronder dementie)

SOM: somatiek (lichamelijke problemen)

VG: Verstandelijk gehandicapt.

VPT: Volledig Pakket Thuis. Verstrekkingvorm vanuit de Wet langdurige zorg waarbij de zorg thuis wordt geleverd (de cliënt betaalt dus zelf voor de woonlasten)

Wlz: Wet langdurige zorg.

Wmo: Wet maatschappelijke ondersteuning.

Zvw: Zorgverzekeringswet.

2 Opdrachten: onze uitdagingen

2.1 Toename van het aantal ouderen

Het aantal ouderen op Urk neemt toe. In 2024 zijn er ruim 2.250 mensen van 65 jaar of ouder. In 2040 zullen dat er naar verwachting ongeveer 3.600 zijn: een toename van bijna 60%. Met name het aantal 75+’ers groeit door. In 2024 waren er ongeveer 950 mensen ouder dan 75 jaar. In 2040 zullen dat er ongeveer 1.750 zijn: een groei van 84%^[3]. Juist deze ‘oudere ouderen’ hebben vaker behoefte aan zorg of ondersteuning. Een groot deel van de ouderen zal zelfstandig in een reguliere woning blijven wonen. Niet alle woningen zijn hiervoor geschikt. Een scan van de woningvoorraad uit 2021 laat zien dat slechts een klein deel van de huidige woningvoorraad op Urk (ongeveer 12%) geschikt is voor ouderen. Een groot deel van de woningen (ongeveer 60%) is wel geschikt te maken, bijvoorbeeld door een traplift te plaatsen of drempels weg te halen. Vooral koopwoningen zijn vaak aanpasbaar (70% van de voorraad is aanpasbaar); in het corporatieaanbod zit minder potentieel (ongeveer 25% is aanpasbaar). Het aandeel corporatiewoningen dat al geschikt is, ligt wat hoger (ongeveer 35%).

Uitdaging 1: Toenemende vraag naar woningen voor ouderen

Nultredenwoningen

De groei van de groep ‘oudere ouderen’ zorgt ervoor dat meer mensen op Urk behoefte krijgen aan zorg of ondersteuning. Een deel van deze groep heeft vanwege mobiliteitsproblemen behoefte aan een toegankelijke woning. Soms is de eigen woning aanpassen voldoende, in andere gevallen is een nultredenwoning nodig. De vraag naar nultredenwoningen op Urk neemt naar verwachting met ten minste 75 woningen toe tussen 2024 en 2040^[4].

Gecclusterde woningen

Daarnaast is er ook een groep ouderen die behoefte heeft aan meer ‘beschutting’ en daarom wil wonen in een ‘geclusterde’ woning. Een voordeel van zo’n geclusterde woning is dat het laagdrempelig sociaal contact mogelijk maakt, en daarmee het ondersteunen van elkaar stimuleert. Dit kan ouderen helpen langer zelfstandig te blijven wonen en de regie te houden op het eigen leven. Omkijken naar elkaar kan een beroep op professionele zorg soms uitstellen. Als mensen op enig moment toch professionele zorg (wijkverpleging) nodig hebben, dan is dat in een geclusterde woonvorm efficiënter te organiseren dan wanneer mensen verspreid wonen in reguliere woningen. Uit recent onderzoek blijkt dat de vraag naar geclusterd wonen vanuit de doelgroep ouderen op Urk toeneemt met ongeveer 170 woningen in de pe-

riode 2024 tot 2040.^[5] Momenteel werkt de gemeente in de Zeeheldenwijk aan het toevoegen van nieuwe geclusterde woningen. Dit gaat om ongeveer 100-125 geclusterde woningen.

Zorggeschikte woningen

De Rijksoverheid wil de groei van het aantal intramurale verpleeghuisplekken in Nederland sterk beperken. De norm wordt: zelf als het kan, thuis als het kan, digitaal als het kan. In de praktijk betekent dit, dat ook ouderen met een (intensieve) zorgvraag vaker zelfstandig wonen. Als gevolg van de toename van het aantal ouderen blijft de vraag naar intensieve zorg stijgen. De oplossing vindt men onder meer in 'zorggeschikte woningen'. Dit zijn zelfstandige, geclusterde woningen waar via het Volledig Pakket Thuis (VPT) verpleeghuiszorg geleverd wordt. Uit recent onderzoek blijkt dat er op Urk tot 2040 ongeveer 100 van deze woningen bij moeten komen om de vraag naar intensieve zorg op te kunnen vangen^[6]. Binnen de gemeente zijn al plannen voor het toevoegen van extra zorggeschikte woningen. Dit gaat om ongeveer 100 plekken. Hiervan zijn er 37 inmiddels in aanbouw.

Definities nultreden en geclusterde woningen

Nultredenwoning

Een reguliere woning die zowel intern als extern toegankelijk is. Dit betekent dat de woning te bereiken is zonder traplopen. Ook de keuken, badkamer, toilet en minimaal 1 slaapkamer zijn zonder trappen te bereiken.

Voorbeeld nultredenwoningen op Urk – Piet Heinallee in de Zeeheldenwijk

Figuur 1

OVT Ontwikkeling – Project Zilvervloot

Geclusterde woning

Geclusterde woningen zijn woningen die deel uitmaken van een complex of groep van woningen die geschikt zijn voor ouderen. De woningen zijn nultreden. De inrichting van het complex is bij voorkeur dementievriendelijk en gericht op sociaal contact en gemeenschapsgevoel. Er is een ontmoetingsruimte in pandig of in de directe nabijheid.

Voorbeeld geclusterde woningen op Urk – Oranjehof in de Oranjewijk

Figuur 2

Waddenbouw Kleinbouw BV. – Project Oranjehof

Definitie zorggeschikte woningen

Zelfstandige woningen (vaak in een geclusterde woonvorm) die zo ingericht zijn dat hier goed verpleegzorg geleverd kan worden. Zorggeschikte woningen zijn een alternatief voor traditionele verpleeghuisplekken. De woningen moeten rolstoel- of rollatorgeschikt zijn, met voldoende ruimte bij de entree, in de toilet-ruimte en in de badkamer. Deze woningen kunnen onderdeel zijn van een complex waar alle bewoners gebruik maken van Wlz-zorg, maar ook van een geclusterde woonvorm waar ook mensen zonder Wlz-indicatie wonen.

Voorbeeld zorggeschikte woningen op Urk – Woningen Patrimonium in Het Nieuwe Dorp Zeeheldenwijk

Figuur 3

eigen foto

Uitdaging 2: Doorstroom op gang krijgen

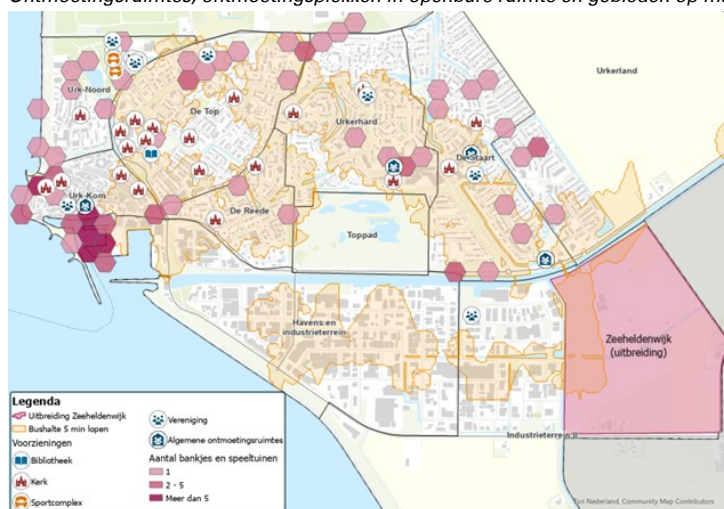
Onderzoek laat zien dat ongeveer een kwart van de ouderen (65+) op Urk een verhuishwens heeft. De helft daarvan zoekt een specifieke seniorenwoning. Doorstroom vervult niet alleen een woonwens van ouderen, tegelijkertijd komen er door doorstroom ook woningen vrij voor andere woningzoekenden. Doorstroming vraagt om woningen die qua woonvorm en prijs aansluiten bij de woonwensen. Op Urk is een sterke kooporiëntatie. Ook onder 75+ers. Ook de vraag naar grondgebonden woningen, hofjes en de meer tra-

ditionele aanleunwoningconcepten is groot^[7]. Maar enkel de juiste woningen bouwen is onvoldoende. Ook het complex moet de juiste voorzieningen hebben (fietsenstalling, klussendienst, stalling scootmobiel). En de wijk moet geschikt zijn voor ouderen. Denk aan toegankelijkheid, een ontmoetingsruimte, en een wijkverpleegkundige. Hier moet de gemeente rekening mee houden bij het realiseren van ouderenhuisvesting. Tegelijkertijd is een cultuurverandering op Urk nodig. Veel ouderen zien op tegen verhuizen en stellen de stap uit. Er ligt dus een opgave om ouderen te motiveren en te ontzorgen. Bijvoorbeeld via informatiecampagnes, maar ook door het wegnemen van (financiële) barrières. Dit betekent niet dat iedere oudere moet verhuizen. Wel is het belangrijk om de barrières weg te nemen bij ouderen die wel willen verhuizen, maar niet weten hoe.

Uitdaging 3: Toekomstbestendige woonomgeving en voorzieningenniveau

Om langer zelfstandig wonen in de wijk mogelijk te maken, is een goed voorzieningenniveau belangrijk. Uit woonwensenonderzoek blijkt dat ouderen op Urk de volgende voorzieningen in een wijk het belangrijkste vinden: een supermarkt, park, huisarts, apotheek en toegang tot het openbaar vervoer^[8]. Op Urk is de combinatie van al deze voorzieningen maar op enkele plekken aanwezig. Denk aan de Staart en het Urkerhard nabij het winkelcentrum. Momenteel wonen hier veel ouderen, mede als gevolg van de aanwezigheid van Talma Urk en ZONL. Maar ook in buurten zoals Urk-Kom, Urk-Noord en de Top wonen relatief veel ouderen. Een deel van de ouderen is - om voorzieningen die niet op loopafstand liggen te kunnen bereiken - aangewezen op openbaar vervoer. Die toegang is echter niet overal in de gemeente optimaal. Aandacht voor mobiliteit – of het nu openbaar vervoer is, doelgroepenvervoer of vervoer door vrijwilligers – is vanuit dit oogpunt belangrijk.

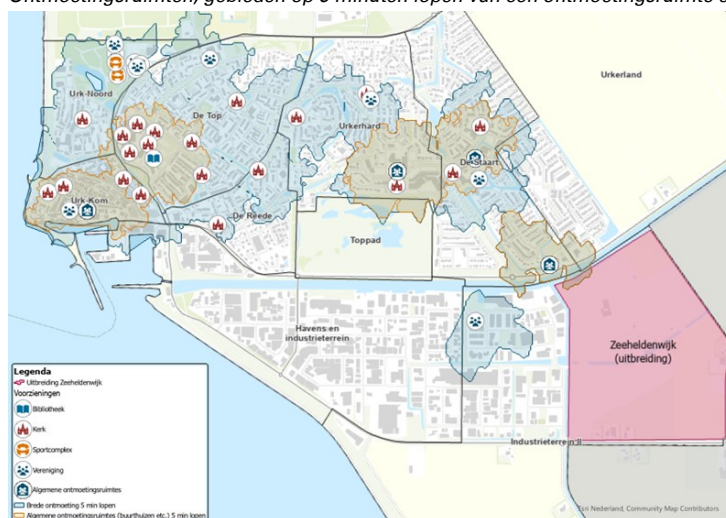
Ontmoetingsruimtes, ontmoetingsplekken in openbare ruimte en gebieden op maximaal 5 minuten lopen van een bushalte

Figuur 4

Officiële ontmoetingsplekken zoals buurthuizen of bibliotheken zijn niet voor alle ouderen op Urk op loopafstand te bereiken (ca. 5 minuten). Ontmoeting vindt niet enkel in officiële ontmoetingsruimtes plaats, maar kan ook op informele plekken. Denk aan kerken, bij verenigingen, bij een koffiecorner in een winkel of gewoon spontaan op een bankje in de buurt. In de meeste buurten in de gemeente zijn wel mogelijkheden voor ontmoeting volgens die bredere definitie. Belangrijk aandachtspunt is wel dat deze plekken mogelijk niet bij ieders behoefte passen. Toegang tot algemene ontmoetingsplekken blijft dus een opgave om rekening mee te houden.

Ontmoetingsruimten, gebieden op 5 minuten lopen van een ontmoetingsruimte en OV haltes

Figuur 5

Uitdaging 4: Zorg efficiënter inrichten

Steeds meer ouderen blijven zelfstandig wonen; alleen de meest kwetsbaren krijgen nog zorg in een instelling. Dit maakt investeren in goede zorg aan huis belangrijk. Die zorg wordt betaald vanuit verschillende regelingen: wijkverpleging en verzorging vanuit de Zorgverzekeringswet, intensievere zorg via Volledig Pakket Thuis of Modulair Pakket Thuis (Wet langdurige zorg) en huishoudelijke ondersteuning en dagbesteding vanuit de Wmo. Er ligt dan ook een opgave om deze vormen van zorg beter op elkaar te laten aansluiten. Dit kan bijvoorbeeld door het organiseren van eerstelijns geriatrische zorg in de wijk. Om de zorg ook op termijn toegankelijk én betaalbaar te houden, is het belangrijk om het zorglandschap efficiënter in te richten. Bijvoorbeeld door het bundelen van zorglevering en het terugdringen van reistijden voor zorgprofessionals. Ook de inzet van zorgtechnologie en domotica kan helpen om de zorg efficiënter in te richten.

Uitdaging 5: Groeiend beroep op vrijwilligers en mantelzorgers

Langer zelfstandig wonen betekent ook dat er een groter beroep wordt gedaan op vrijwilligers en mantelzorgers. Er gebeurt op dit vlak al veel. Een belangrijke kracht op Urk is het sterke samenlevingsgevoel ('Mit eenkanger'). Veel 65- tot 75-jarigen zijn actief als vrijwilliger. De toename van het aantal 65+'ers zorgt in eerste instantie dan ook voor een toename van het potentieel aan vrijwilligers en mantelzorgers. Maar er zitten grenzen aan wat de samenleving kan opvangen. Mantelzorg NL schat in dat er op Urk zo'n 4.600 mantelzorgers zijn die langdurig zorgen voor een naaste. Circa 500 hiervan zijn zwaarbelast. Er ligt dus een opgave om te zorgen voor goede mantelzorgondersteuning om mensen te ontlasten. Bijvoorbeeld door het zorgen voor respijtzorg (op een locatie of aan huis).

Samenvatting

De tabel hieronder laat zien met welke aantallen de vraag naar verschillende woonvormen voor senioren in de komende jaren naar verwachting gaat stijgen. Om aan deze vraag te voldoen, kunnen bestaande woningen worden aangepast of nieuwe woningen worden gebouwd. Let op: Onderstaande opgave komt niet boven op de woningbouwopgave uit het Programma Wonen, maar is daar een onderdeel van. Hier moet dus binnen het nieuwbouwprogramma ruimte voor worden gevonden.

Toename vraag naar woonvormen voor ouderen op Urk (aantal woningen)

Toename vraag naar woonvormen voor ouderen op Urk (aantal woningen)

Periode	Nultreden	Geclusterd	Zorggeschikt	Totaal
Tot 2040	75	170	100	345

Woonzorgweter Companen 2024

[1] Bron: Bevolkingsprognose provincie Flevoland (2024).

[2] Bron: Toelichting prognoses ouderenhuisvesting Flevoland (Companen 2024) Het genoemde aantal betreft de vraagontwikkeling vanuit de doelgroep ouderen met een mobiliteitsbeperking. Aangezien nultredenwoningen ook aantrekkelijk kunnen zijn voor andere groepen dan ouderen, is het raadzaam om in te zetten op een hoger aantal.

[3] Bron: Toelichting prognoses ouderenhuisvesting Flevoland (Companen 2024). Uitgangspunt is het huidige aandeel ouderen dat op dit moment woont in een geclusterde woning; de vergrijzing zorgt er voor dat het absolute aantal ouderen dat een dergelijke woning zoekt in de komende jaren groeit. NB: Ook geclusterde woningen kunnen aantrekkelijk zijn voor een bredere doelgroep.

[4] Bron: Toelichting prognoses ouderenhuisvesting Flevoland (Companen 2024)

[5] Companen, Onderzoek wonen met zorg en ondersteuning in Flevoland (2023)

[6] Companen, Onderzoek wonen met zorg en ondersteuning in Flevoland (2023)

[7] Companen, Onderzoek wonen met zorg en ondersteuning in Flevoland (2023)

[8] Companen, Onderzoek wonen met zorg en ondersteuning in Flevoland (2023)

2.2 Mensen uit aandachtsgroepen vinden nog niet altijd hun plek

Naast ouderen zijn er ook andere groepen die geschikte huisvesting nodig hebben vanwege een zorg- of ondersteuningsvraag. Denk aan mensen met een fysieke of psychische kwetsbaarheid, mensen die dak- of thuisloos zijn of jongeren die uitstromen vanuit jeugdzorg met verblijf. Deze mensen zijn vaak afhankelijk van een betaalbare huurwoning. Juist deze woningen zijn schaars. Een deel van deze mensen heeft behoefte aan een plek in een zorginstelling, of aan een geclusterde of 'beschutte' woonvorm. Dit kan een woonvorm zijn waarbij er (op gezette tijden) begeleiding aanwezig is.

Uitdaging 1: Goede huisvesting voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking

Begin 2025 waren er op Urk ongeveer 25 mensen met een Wlz-indicatie vanwege een lichamelijke beperking en 235 mensen met een Wlz-indicatie vanwege een verstandelijke beperking^[9]. Op basis van demografische ontwikkelingen en het ouder worden van de doelgroep is een groei van deze groep te verwachten richting 2040. Afgezet tegen het aantal plekken betekent dit ook dat enige uitbreiding van het aanbod nodig is. Mensen met een lichamelijke beperking vinden over het algemeen hun weg in de bestaande woningvoorraad. Soms is een aanpassing in de woning nodig of moet een nultredenwoning/aangepaste woning worden toegewezen. Naar verwachting groeit het aantal mensen met een Wlz-indicatie vanwege een lichamelijke beperking tot 2040 met 5^[10]. De totale groep mensen met een lichamelijke beperking groeit uiteraard sterker, vanwege de vergrijzing.

Voor mensen met een verstandelijke beperking met een Wlz indicatie is goede zorg- of ondersteuning en huisvesting in de regel complexer. Richting 2040 is ook voor deze groep een groei te verwachten in de behoefte aan specifieke huisvesting met begeleiding. Volgens recent onderzoek^[11] groeit de groep mensen met een Wlz-indicatie VG met ongeveer 75 in deze periode. Zorgaanbieders geven aan dat er ook nu al een tekort is aan plekken, waardoor mensen met een verstandelijke beperking langer blijven wonen bij hun ouders dan zij eigenlijk willen. Pas als de ouders de zorg niet langer op kunnen brengen; melden zij zich bij een zorgaanbieder. Er zijn momenteel 116 plekken op Urk voor mensen met een VG-indicatie. Dit gaat om geclusterde woningen zoals groepswoningen, instellingszorg of een geclusterde tussenvorm. Via project Infinity (12 plekken) en op het Erf (34 plekken) in de Zeeheldenwijk realiseren zorgpartijen de komende jaren 46 nieuwe plekken voor deze doelgroep. Om de volledige stijging van de vraag bij te benen, zouden er daarnaast tot 2040 nog zo'n 30 plekken voor deze doelgroep moeten worden toegevoegd op Urk.

Tot slot is een belangrijke ontwikkeling dat binnen de doelgroep verstandelijk gehandicapten ook sprake is van vergrijzing. In 2023 waren er 25 VG-cliënten van 50 jaar of ouder. In 2018 waren dat er nog 10. Zorg gericht op bijkomende ouderdomsproblematiek en levensloopgeschikte huisvesting vraagt de komende jaren dan ook aandacht.

Uitdaging 2: Groeiende behoefte aan Beschermd Wonen/Beschermd Thuis op Urk

De meeste mensen met een psychische kwetsbaarheid wonen zelfstandig. Sommige mensen hebben naast zorg- of ondersteuning ook behoefte aan een beschermd woonplek. Hiervoor zijn verschillende regelingen. Dit kan gaan om een kortdurende behandeling of een crisisopname. Voor langduriger verblijf komen mensen in aanmerking voor Beschermd Wonen (BW).

Het aantal mensen met een BW-indicatie vanuit de Wmo of Wlz op Urk fluctueert tussen de 1-5 mensen. Dit is veel lager dan op grond van het inwonertal te verwachten is. Zorgaanbieders geven aan dat er wel (veel) meer mensen zijn met een behoefte aan Beschermd Wonen, maar dat er zijn (bijna) geen BW-plekken zijn op Urk. De meeste mensen die behoefte hebben aan een beschermde woonplek, ontvangen deze zorg en huisvesting nu in de 'centrumgemeente' (Almere). Dit gaat wel veranderen. Urk ondertekende met de andere gemeenten in de regio het Bestuurlijk akkoord 'Weer thuis'. Doel van het akkoord, dat aansluit bij het Rijksprogramma Een thuis voor iedereen, is dat mensen met een psychische kwetsbaarheid zoveel mogelijk in hun eigen omgeving blijven wonen. Dit kan door instroom in een instelling buiten de eigen gemeente te voorkomen en door zorg zoveel mogelijk in een zelfstandige woning te organiseren (beschermd thuis; BT). Naar verwachting zal de vraag naar BW/BT als gevolg van deze afspraken vaker op Urk worden ingevuld. Op basis van recent onderzoek^[12] lijkt het niet nodig om plekken Beschermd wonen toe te voegen op Urk. Om de komende jaren een groter deel van de provinciale vraag op Urk in te kunnen vullen (en daarmee dus ook eigen inwoners met een ondersteuningsvraag in de eigen gemeente te kunnen opvangen) is wel een uitbreiding nodig. Vanuit centrumgemeente Almere heeft de gemeente toestemming om 2 BW plekken op Urk toe te voegen, gefinancierd vanuit de Wmo. De gemeente is momenteel in gesprek met partijen om deze plekken te realiseren. Op dezelfde locatie komen ook plekken voor mensen met een indicatie vanuit de Wlz.

Uitdaging 3: Aanpakken en voorkomen dak- en thuisloosheid

De groep dak- en thuisloze mensen is veelzijdig. Het traditionele beeld van een persoon die buiten slaapt op een bankje gaat in veel gevallen niet op. Dakloze mensen slapen veelal bij vrienden of familie op de bank, in hun auto. Het gaat ook niet alleen om alleenstaanden. Denk bijvoorbeeld aan alleenstaande moeders met kinderen. Niet alle dak- en thuislozen melden zich bij instanties. Dat maakt het lastig om een scherp beeld te krijgen van het aantal dak- en thuisloze mensen op Urk. De sterke gemeenschap zorgt er in veel gevallen voor dat zij in eerste instantie tijdelijk worden opgevangen binnen de familie of de kennissenkring. Dit is alleen niet altijd mogelijk of houdbaar. Er is momenteel op Urk één crisisplek aanwezig als kortdurende tijdelijke oplossing voor gezinsopvang (ouder(s) met kinderen). Vanuit het OOA plan wordt er gekeken naar uitbreiding van deze crisisplek. Daarnaast is er de Maatschappelijke Opvang in Almere, Lelystad en Emmeloord waar Urkers die dakloos worden terecht kunnen.

Zonder een helder beeld van de omvang van de doelgroep, is het moeilijk te zeggen of de huidige voorzieningen voldoende zijn. Ketenpartners geven aan dat de afstand tot Almere en de wil om binnen de gemeentegrens te blijven barrières zijn om gebruik te maken van opvang. Momenteel wordt vanuit de provincie een inschatting gemaakt van de omvang van de doelgroep. Ook heeft de provincie zich opgegeven voor een ETHOS-telling^[13] om een beter beeld te krijgen van de opgave; mogelijk wordt deze in 2026 uitgevoerd. Op regionaal niveau geven gemeenten aan dat zij een toename zien van het aantal dak- en thuisloze mensen. Elders in het land schetsen gemeenten hetzelfde beeld.

Het in kaart brengen van de doelgroep hoeft niet te betekenen dat partijen hoeven te wachten met het implementeren van oplossingen. De beste manier om dak- en thuisloosheid terug te dringen is preventie. Bijvoorbeeld door het voorkomen van huissuitzettingen en aanpakken van kleine schulden vóórdat ze groot worden. Daarnaast is het belangrijk om niet uit het oog te verliezen dat mensen die dakloos worden eigenlijk vooral een huisvestingsprobleem hebben. Door mensen zo snel mogelijk te huisvesten kunnen zij beginnen met herstel of de wederopbouw van hun leven. Er ligt dus een opgave om in samenwerking met Patrimonium woningen beschikbaar te stellen voor deze doelgroep. In sommige maar niet alle gevallen is enige vorm van zorg nodig. Dit vraagt dus ook het maken van afspraken met zorgpartijen om te borgen dat deze zorg en ondersteuning ook daadwerkelijk geleverd wordt.

Uitdaging 4: Uitstromende en urgente doelgroepen

Daarnaast zijn er groepen die uitstromen uit een instelling of met urgentie een sociale huurwoning nodig hebben. De Wet Versterking regie volkshuisvesting verplicht gemeenten om urgentie voor een sociale huurwoning te verlenen aan mensen die uitstromen vanuit beschermd wonen, jeugdzorg met verblijf, (jeugd)detentie, forensische zorg, opvangvoorzieningen (inclusief de vrouwenopvang). Maar ook aan medisch urgenten, stoppende sekswerkers, of mantelzorgers/ontvangers die een woning nodig hebben om die mantelzorg te geven/ontvangen. Voor de meeste van deze groepen geldt dat het op Urk naar verwachting om (zeer) kleine aantallen gaat. Recent onderzoek laat zien dat de jaarlijkse vraag naar een sociale huurwoning vanuit alle 'wettelijk urgente groepen' samen tussen de 12 en 34 woningen is, waarbij het grootste deel (circa 10) valt onder de noemer 'medisch urgent'.^[14]

In de regel hebben uitstromende doelgroepen behoefte aan een kleine sociale huurwoning (1-2 slaapkamers) met een lage huurprijs^[15]. Deze woningen zijn schaars. De afgelopen vijf jaar kwamen er op Urk gemiddeld 56 sociale huurwoningen vrij door mutatie en nieuwbouw. Deze woningen zijn niet altijd geschikt voor uitstromers, omdat ze bijvoorbeeld te groot of te duur zijn^[16]. Er ligt dus een opgave om voldoende woningen beschikbaar te krijgen voor deze mensen. Dit helpt niet alleen deze mensen. Het zorgt er ook voor dat beschermde woonplekken en plekken in opvangvoorzieningen vrijkomen, waardoor wachtlijsten afnemen.

Naast reguliere, betaalbare sociale huurwoningen is er volgens zorgaanbieders ook behoefte aan enkele woonplekken in 'tussenvormen', met name voor jongeren die uitstromen uit de jeugdzorg. Dit gaat om kamertrainingsprojecten of om projecten zoals Kamers met Aandacht. De inschatting is dat er ongeveer 5 van dit soort plekken nodig zijn op Urk.

Uitdaging 5: Spreiding, zachte landing en acceptatie

Het landelijk en regionaal beleid richt zich op vaker zelfstandig wonen in plaats van in een instelling. Dit geldt voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking en mensen met een psychische kwetsbaarheid. Daarnaast is het de bedoeling dat mensen in een kwetsbare positie zo veel mogelijk in hun eigen gemeente kunnen blijven wonen. Voor Urk betekent dit dat meer kwetsbare mensen in de gemeente zullen wonen. In reguliere wijken en buurten. Voor zorg- en welzijnspartijen ligt er een opgave om mensen die (weer) zelfstandig wonen goed te begeleiden en te verbinden met aanwezige voorzieningen en ondersteuningsnetwerken in hun (nieuwe) buurt. Daarnaast is het belangrijk om bij huisvesting rekening te houden met de draagkracht van een buurt of complex. Om te voorkomen dat er veel kwetsbare mensen vlak bij elkaar komen te wonen en daardoor de leefbaarheid onder druk komt te staan, is het verstandig om te zorgen voor spreiding van de meest betaalbare sociale huurwoningen over de gemeente. Tot slot is het belangrijk dat zorgpartijen en Patrimonium samenwerken met de bestaande bewoners in de buurt om draagvlak en acceptatie te creëren. Bewoners moeten geïnformeerd worden hoe zij om moeten gaan met onbegrepen gedrag en weten waar zij terecht kunnen met vragen of zorgen.

Samenvatting

De tabel hieronder vat de huisvestingsopgave voor verschillende aandachtsgroepen met een zorg- of ondersteuningsvraag op Urk samen. Let op: Deze opgave komt niet boven op de woningbouwopgave uit het Programma Wonen, maar is daar een onderdeel van.

Aandachtsgroepen - huisvestingsopgave

Doelgroep:	Huisvestingsopgave tot 2040 (schatting)
Mensen met een verstandelijke beperking (Wlz VG)	+75
Mensen met een lichamelijke beperking (Wlz LG)	+5
Beschermd wonen/Beschermd thuis (Wmo)	+2 ^[17]
Dakloze of dreigend dakloze mensen	Onbekend
Kwetsbare jongeren	Ca. 5 plekken in kamertrainingsprojecten
Uitstromende en urgente doelgroepen:	0-5 mensen per jaar
a. MO/BW	
b. Jeugdzorg met verblijf	
c. Ex-gedetineerden	

- d. Forensische zorg
- e. Slachtoffers huiselijk geweld of mensenhandel
- f. Uitstappende sekswerkers

Rapportage aandachtsgroepen Flevoland (Companen 2025)

[9] Bron: CIZ Databank. Bij deze cijfers zijn minderjarigen ook meegenomen.

[10] Companen, Rapportage aandachtsgroepen Flevoland 2025

[11] Companen, Rapportage aandachtsgroepen Flevoland 2025

[12] Rapportage aandachtsgroepen Flevoland (Companen 2025)

[13] ETHOS staat voor 'European Typology of Homelessness and Housing Exclusion'. Een ETHOS-telling gaat uit van een eendaagse telling in een gemeente of regio, een zogenoemde point-in-time-meting. Alle organisaties of mensen die in aanraking komen met dak- en thuisloze mensen vullen op de dag van de telling vragenlijsten in over mensen die vallen in de ETHOS categorieën.

[14] Rapportage aandachtsgroepen Flevoland (Companen 2025).

[15] Tot de eerste aftoppingsgrens (€682,96) voor mensen 24 jaar of ouder; tot de kwaliteitskortingsgrens €477,20 voor mensen tot 24 jaar (prijspeil 2025)

[16] Jaarverslag Patrimonium 2022

[17] Op basis van een demografische doorrekening van het huidige aantal indicaties op Urk. Als gekozen wordt voor een andere verdeling van het aanbod binnen Flevoland, kan de opgave voor Urk hoger worden.

3 Huidig en toekomstig aanbod aan intramurale voorzieningen en zorggeschikte woningen

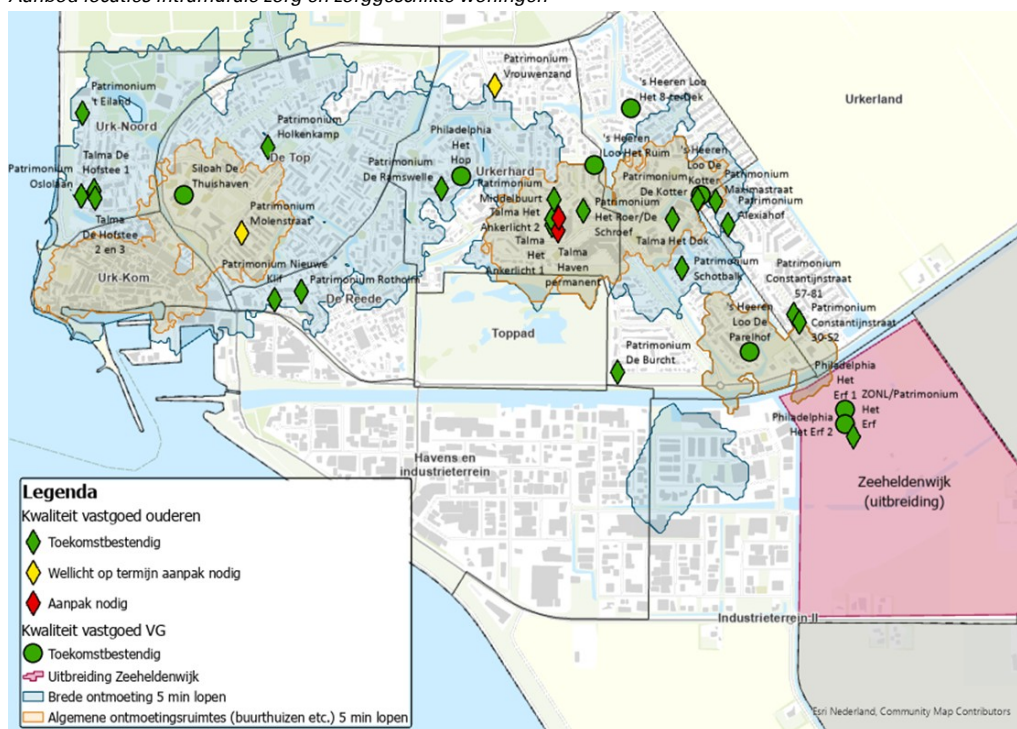
3.1 Intramurale voorzieningen en zorggeschikte woningen

Als hulpmiddel voor keuzes in dit Programma is het huidige aanbod aan intramurale woonzorgvoorzieningen voor verschillende doelgroepen en zorggeschikte woningen voor senioren in kaart gebracht. Daarbij is onder meer gekeken naar de bouwkundige kwaliteit van het zorgvastgoed. Dit is gedaan op basis van feitelijke informatie over de complexen (bouwjaar, energielabel, waarde), aangevuld met gesprekken met zorgaanbieders.

Uit de inventarisatie blijkt dat het vastgoed van de zorgpartijen en Patrimonium er in zijn algemeenheid goed voor staat. De grote meerderheid van de complexen lijkt toekomstbestendig. Voor de complexen die aandacht behoeven, liggen er al plannen voor (ver)nieuwbouw.

Op de kaart op de volgende pagina is al het geïnventariseerde aanbod weergegeven. Hierbij geven de gekleurde figuurtjes aan voor welke doelgroep een locatie is bestemd, en in hoeverre de locatie 'toekomstbestendig' is. Groene icoontjes geven aan dat een locatie 'toekomstbestendig' is. Gele icoontjes geven aan dat er een aanpak nodig is op middellange termijn, waarschijnlijk vanaf circa 2030'. Oranje icoontjes geven aan dat 'aanpak noodzakelijk' is; bij rode icoontjes is dat al op korte termijn het geval. Om 'omzien naar elkaar' te stimuleren, is het van belang dat mensen elkaar regelmatig en laagdrempelig tegenkomen. Een uitnodigende en goed toegankelijke ontmoetingsruimte nabij de woning helpt daarbij. De kaart op de volgende pagina laat ook zien in welke gebieden een algemene ontmoetingsruimte (zoals een buurthuis) op loopafstand beschikbaar is. Uit de informatie van Patrimonium blijkt dat een aantal complexen met seniorenwoningen geen in pandige ontmoetingsruimte heeft. Ook zijn algemene ontmoetingsruimtes zoals een buurthuis niet altijd nabij. Vaak zijn er wel op loopafstand andere mogelijkheden voor ontmoeting, zoals een kerk of een verenigingsgebouw ('brede ontmoeting'). Bij Patrimonium Vrouwenzand en De Burcht is ook dat niet het geval. Voor deze locaties vraagt ontmoeting extra aandacht.

Aanbod locaties intramurale zorg en zorggeschikte woningen

4 Uitvoeringsprogramma

4.1 Rol van de gemeente

In een aantal bijeenkomsten is de gemeente in gesprek gegaan met ketenpartners^[18] over de opgaven die in de vorige hoofdstukken aan de orde kwamen. Gezamenlijk bepaalden betrokken partijen vanuit welke waarden zij willen werken en welke opgaven voor de komende jaren prioriteit moeten krijgen. De ambtelijke projectgroep heeft deze vervolgens uitgewerkt naar beleidsrichtingen en uitvoeringsmaatregelen. Dit hoofdstuk gaat eerst in op de rol van de gemeente en op de waarden en principes van waaruit de gemeente samen wil werken met ketenpartners aan de genoemde vraagstukken. Daarna volgen de doelen en de bijbehorende maatregelen voor de komende jaren. Het in gang zetten van deze activiteiten, de coördinatie ervan en de monitoring van de voortgang is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de beleidsadviseurs wonen en wonen & zorg van de gemeente. Waar het monitoring van de woningbouw betreft, ligt de verantwoordelijkheid bij de beleidsadviseur wonen.

De gemeente bouwt zelf geen woningen en levert geen zorg. Dat doen corporaties, ontwikkelaars, zorg- en welzijnspartijen. Wel is de gemeente verantwoordelijk voor het realiseren van voldoende woningen en de aanwezigheid van voldoende zorg ten opzichte van de behoefte. Deze verantwoordelijkheid vult de gemeente in door het beschikbaar stellen en soms ook verkopen van grond, waarbij we ruimte maken voor woonzorginitiatieven. Ook stelt de gemeente beleid op. Daarnaast maken we kaders voor de uitvoering (bijvoorbeeld ten aanzien van nieuwbouw) en handhaven deze. De gemeente heeft daarbij de verantwoordelijkheid om te zorgen voor integraliteit in beleid en uitvoering. Het is van groot belang om een bovenmatige stapeling van eisen bij nieuwbouw te voorkomen. Dit vraagt dat we als gemeente op momenten afwegen welk beleidsdoel zwaarder weegt. Naast een uitvoerende en kaderstellende rol ziet de gemeente voor zichzelf ook een verbindende rol. Bijvoorbeeld als procesregisseur of initiator. De gemeente brengt partijen samen, daagt hen uit en jaagt ontwikkelingen aan.

Samenwerking met onze partners

Het uitvoeren van het programma doen we als gemeente nadrukkelijk samen met uitvoerende partijen. De belangrijkste partners zijn: de woningcorporatie, zorg- en welzijnspartijen, ontwikkelaars en bouwers en inwoners. De gemeente geeft de samenwerking met ontwikkelaars en inwoners projectmatig en per initiatief vorm^[19]. Hierbij sluiten we aan bij de uitgangspunten uit de Participatievisie van de gemeente.

Met de overige partijen maakt de gemeente samenwerkingsafspraken. Dit uitvoeringsprogramma vormt hiervoor het kader.

[18] Als er opgaven worden uitgewerkt waar inwonerorganisaties, kerken, verenigingen etc. bij nodig zijn dan worden zij op dat moment benaderd.

[19] Zie de bijlage voor een overzicht van de betrokken partijen.

4.2 Onze waarden en principes

Het werken vanuit gedeelde waarden en principes helpt bij de samenwerking met ketenpartners en bij het gezamenlijk stellen van prioriteiten. Vanuit de provincie Flevoland, gemeenten, zorg- en welzijnspartijen en het zorgkantoor is in 2024 een aantal algemene principes uitgewerkt voor wonen, welzijn en zorg in de provincie^[20]. Samen met ambtenaren en ketenpartners van de gemeente Urk zijn deze aangevuld zodat ze passen bij de lokale context. De gemeente en ketenpartners hebben uitgesproken zich te kunnen vinden in de volgende principes:

Principes

- a. **We zetten in op eigen regie van de inwoner, zelfstandigheid en menswaardigheid**
 - 1. De woonomgeving maakt zelfstandigheid mogelijk (toegankelijk en stimuleert gezond leven).
 - 2. We realiseren woonoplossingen nabij voorzieningen.
 - 3. We zorgen voor voldoende respijtzorg.
 - 4. Eerstelijns zorgaanbod is op Urk leverbaar en beschikbaar.
- b. **We stellen de mens centraal**
 - 1. We bouwen geen huizen maar een samenleving.
 - 2. We stimuleren bewoners zich tijdig voor te bereiden op hun oude dag.
 - 3. We zoeken verbinding met onze bewoners. Hun zorgen, behoeften en ideeën zijn voor ons belangrijk.
- c. **We werken 'mit eenkanger'^[21]: Samenwerken om impact te vergroten**
 - 1. De woonzorgopgave is te groot voor partijen alleen. Samenwerking is randvoorwaardelijk.
 - 2. De woonzorgopgave voor ouderen is verbonden met die van andere aandachtsgroepen.
 - 3. De opgave is integraal en domeinoverstijgend.
 - 4. De opgave ouderenhuisvesting is primair lokaal (waar het meerwaarde heeft, werken we regionaal samen).
- d. **Iedereen verdient een passend thuis in een inclusieve samenleving**
 - 1. We realiseren voldoende passende woonvormen (voornamelijk tussenvormen tussen zelfstandig en intramuraal).
 - 2. De realisatie van woonvormen is meer dan een nieuwbouwopgave. Dit gaat ook om het verbouwen en herbouwen van bestaande woningen.
 - 3. Waar mogelijk maken we gebruik van technologische innovaties.
- e. **We werken vanuit de waarden van onze gemeenschappelijke Urker identiteit.**
 - 1. We zoeken oplossingen die passen bij de unieke situatie en de cultuur op Urk

[20] Bouwstenen wonen, welzijn en zorg Flevoland (2025)

[21] 'Mit eenkanger' wordt in verschillende contexten gebruikt, omdat dit een belangrijke waarde is van de Urker identiteit. Zo wordt deze term ook gebruikt voor dagactiviteiten van de welzijnsorganisatie.

4.3 Onze doelen

Op basis van deze waarden en principes bepaalden partijen de belangrijkste doelen voor de komende jaren. Dit zijn:

- a. Doel 1: Zorgen voor goede huisvesting;
- b. Doel 2: Een toekomstbestendige woonomgeving en sterk aanbod van voorzieningen
- c. Doel 3: Omkijken naar elkaar en werken aan goede zorg- en ondersteuning.
- d. Doel 4: Samenwerking

Per doel is hieronder verder uitgewerkt wat de gemeente samen met ketenpartners de komende jaren wil bereiken.

Doel 1: Zorgen voor goede huisvesting

Daarom:

- a. Vergroten we de diversiteit van ons woningaanbod met meer passende huisvesting voor ouderen en overige aandachtsgroepen. Dit doen we via nieuwbouw en transformatie.
- b. Zoeken we naar huisvestingsmogelijkheden voor mensen met een complexe zorg- of ondersteuningsvraag.
- c. Werken we eraan om (verborgen) dakloosheid te voorkomen, in beeld te brengen en lokaal oplossingen te zoeken waar mogelijk.

Doel 2: Een toekomstbestendige woonomgeving en sterk aanbod van voorzieningen

Daarom:

- a. Werken we aan de toegankelijkheid van buurten zodat deze aanzetten tot bewegen en ontmoeten. Dit doen we specifiek in buurten waar veel ouderen wonen.
- b. Onderhouden we de sociale basis en versterken we deze met de juiste voorzieningen (denk aan ruimte voor ontmoeting).

Doel 3: Werken aan omkijken naar elkaar en goede zorg- en ondersteuning

Daarom:

- a. Werken we aan inclusie en welzijn van mensen met een zorg- of ondersteuningsvraag zodat iedereen mee kan doen.
- b. Bieden we zorg en begeleiding voor mensen die dit nodig hebben.
- c. Geven we voorlichting en bewustwording over de impact van langer en weer zelfstandig wonen aan bewoners (dit kan zowel gaan om het stimuleren van doorstroom van ouderen als om het voorlichten van bewoners over hoe zij om kunnen gaan met onbegrepen gedrag).

Doel 4: Werken aan de samenwerking

Daarom:

- a. Kiest de gemeente ervoor om een verbindende rol te spelen en ketenpartners op regelmatige basis bijeen te brengen om de voortgang van de maatregelen en activiteiten uit dit uitvoeringsprogramma te bespreken.
- b. Kijken we als gemeente samen met onze partners naar kansen en mogelijkheden voor aanvullende samenwerking op specifieke thema's.

4.4 Risicoparagraaf

Het kunnen waarmaken van onze ambities is afhankelijk is van verschillende factoren, waar we voor een groot deel weinig tot geen invloed op hebben. Het gaat dan bijvoorbeeld om:

Economische omstandigheden

Allereerst beïnvloeden economische omstandigheden de realisatiekracht van ons en onze partners, bijvoorbeeld daar waar het gaat om de rentestand of bouwkosten. Dat beïnvloedt wat er gebouwd kan worden. Ook beïnvloeden economische omstandigheden wat onze inwoners kunnen betalen voor wonen en/of zorg.

Andere overheden en nieuwe wet- en regelgeving

Ten tweede zijn we afhankelijk van andere overheden en mogelijke nieuwe wet- en regelgeving. De kaders die de provincie Flevoland en de Rijksoverheid stellen zijn van grote invloed op onze gemeentelijke verantwoordelijkheden en mogelijkheden. We stemmen af met de andere gemeenten in onze regio over woningbouwplannen en huisvesting van mensen uit aandachtsgroepen. Dat betekent een wederzijdse verantwoordelijkheid naar onze regiogemeenten, en ook wederzijdse afhankelijkheid.

Mogelijkheden van onze partners

Als gemeente kunnen we veel, maar ook heel veel dingen niet. Een gemeente bouwt zelf geen woningen en levert zelf geen zorg. Wel zijn we verantwoordelijk voor het realiseren van voldoende woningen en de aanwezigheid van voldoende zorg. Daarom is goede samenwerking met onze samenwerkingspartners en inwoners, op basis van gedeelde ambities van groot belang. We doen een groot beroep op hen, en de transformatie in de zorg maakt dat we op een andere manier gaan (samen)werken. De bereidheid, middelen en mogelijkheden van onze partners en inwoners zijn dan ook cruciale factoren om mee te werken aan de realisatie van onze ambities. Hier ligt ook een link met grondposities; ruimte is schaars en wij hebben beschikbare grond lang niet altijd in ons bezit.

4.5 Maatregelen doel 1: Zorgen voor goede huisvesting

Ouderen

Opgave 1

Toevoegen van de volgende aantallen woningen voor ouderen tot 2040, via aanpassingen in de bestaande voorraad en nieuwbouw^[22]:

- 75 nultredenwoningen
- 170 woningen in geclusterd wonen
- 100 zorggeschikte woningen

Wat speelt er? / Wat gebeurt er al?

- De gemeente heeft een grote uitbreidingswijk "de Zeeheldenwijk". De wijk wordt ontwikkeld op gemeentegrond. In het programma heeft de gemeente al rekening gehouden met de realisatie van zorggeschikte, geclusterde en nultredenwoningen voor ouderen. In het stedenbouwkundig plan voor het Centrumgebied, de Akkers en Het nieuwe dorp gaat dit om:
 - Nultreden: ca. 75 woningen
 - Geclusterd: ca. 100-125 woningen
 - Zorggeschikt: ca 60 woningen^[23]
- Op de locatie van voormalig verpleeghuis 't Kompas realiseert Talma Urk 40 zorggeschikte woningen. Elke etage krijgt hier zijn eigen ontmoetingsruimte (in pandig).

Wat gaan we (aanvullend) doen?

- De gemeente maakt ruimte in nieuwe stedenbouwkundige plannen in de Zeeheldenwijk voor woonvormen voor ouderen (denk aan het hofjesconcept zoals in de Oranjewijk, dit zijn geclusterde woningen geschikt voor ouderen).
- De gemeente identificeert samen met ketenpartners de kansen voor nieuwbouw van geclusterd wonen nabij voorzieningen in het bestaande dorp.

Partijen

- Kartrekker Zeeheldenwijk: Gemeente
- Betrokkenen Zeeheldenwijk: Gemeente, Patrimonium, ontwikkelaars, Caritas en Zorgpartijen.
- Kartrekker kansen voor geclusterd wonen: Gemeente
- Betrokkenen kansen voor geclusterd wonen: Patrimonium, ZONL, Talma Urk en eigenaren locaties.

Tijdpad

Zeeheldenwijk:

- Stedenbouwkundige plannen en realisatie: doorlopend

Geclusterd wonen:

- Aanwijzen locaties: doorlopend
- Vaststellen omgevingsplan: doorlopend
- Realisatie: doorlopend

Resultaat

- a. Aanvullende locaties voor de realisatie van woningen voor ouderen, met daarbij extra veel aandacht voor geclusterde woningen.
- b. Afspraken met zorgpartijen dat zij op deze locaties zorg kunnen leveren.

Opgave 2

Bestaand vastgoed voor ouderen onderhouden of vernieuwen.

Wat speelt er? / Wat gebeurt er al?

- a. Het vastgoed van zorgpartijen en Patrimonium is over het algemeen in goede tot zeer goede staat. Hier hoeft de komende periode weinig te gebeuren.
- b. Enkele locaties vragen aandacht na 2030. Dit gaat om:
 - 1. Talma Haven: Een intramurale woonzorglocatie met 55 plekken SOM/PG. Deze is vanaf 2030 ongeveer 40 jaar oud en aan vernieuwing toe. Hier liggen plannen om de locatie te transformeren naar 60-70 zorggeschikte woningen.
 - 2. Patrimonium Ankerplaats: is een geclusterd wonen complex. Deze woningen zijn vanaf 2030 ongeveer 40 jaar oud en dan aan vernieuwing toe. Momenteel moderniseert Patrimonium de woningen bij mutatie.
 - 3. Patrimonium Molenstraat: Ouder bezit van Patrimonium. Wel tussentijds gerenoveerd. Na 2035 zijn deze woningen mogelijk aan vernieuwing of renovatie toe. Patrimonium heeft aangegeven dit vastgoed te willen moderniseren.

Wat gaan we (aanvullend) doen?

Geen aanvullende acties. Bezit is of in goede staat of er liggen al plannen tot vernieuwing of transformatie.

Resultaat

Woonvormen voor ouderen ook op termijn in goede tot zeer goede staat.

Overige doelgroepen

Opgave 3

Toevoegen van +/- 75 woonplekken voor mensen met een verstandelijke beperking tot 2040.

Wat speelt er? / Wat gebeurt er al?

- a. In het programma van de Zeeheldenwijk heeft de gemeente rekening gehouden met de realisatie van woonvormen voor mensen met een verstandelijke beperking (VG) op het Erf (Philadelphia) en Project Infinity (een ouder initiatief i.s.m. 's Heeren Loo en Patrimonium) Dit gaat om:
 - 1. Het Erf (Philadelphia): 34 plekken
 - 2. Project Infinity: 12 plekken
- b. Op de locatie van de oude Brandweerkazerne werken gemeente, Patrimonium, Stichting Ommezien (ouderinitiatief) en zorg-partner Eleos aan de realisatie van 24 zorgappartementen voor mensen met autisme.

Wat gaan we (aanvullend) doen?

Zorgpartijen vinden de vraag naar huisvesting voor mensen met een verstandelijke beperking nog laag ingeschat. Als een zorgpartij kan aantonen dat er extra vraag is, dan gaat de gemeente hier graag over in gesprek zodat we samen kunnen verkennen of het realiseren van een aanvullende locatie voor o.a. mensen met een verstandelijke beperking mogelijk is.

Partijen

- a. Kartrekker: Zorgpartijen VG
- b. Betrokken: Gemeente

Tijdpad

- a. Verkennen: 2025
- b. Vervolgstappen: 2026+

Resultaat

Indien extra behoefte is aangetoond, realisatie van een aanvullende locatie o.a. voor mensen met een verstandelijke beperking.

Opgave 4

Zorgen dat bestaande VG-plekken ook geschikt blijven voor de ouder wordende doelgroep.

Wat speelt er? / Wat gebeurt er al?

- a. Over het algemeen is het vastgoed voor VG in goede tot zeer goede staat.
- b. Enkele zijn mogelijk minder geschikt voor een ouder wordende doelgroep. Deze zou door kunnen stromen naar de nieuwe locatie in de Zeeheldenwijk. Deze is echter al vol.
- c. Mogelijk is op termijn (na 2030) hier aanvullende actie op nodig.

Wat gaan we (aanvullend) doen?

Zorgpartijen verkennen of aanpassingen aan het vastgoed nodig en/of mogelijk zijn.

Partijen

- a. Kartrekker: Zorgpartijen VG
- b. Betrokken: Gemeente

Tijdpad

Onderzoeken: 2028-2030

Resultaat

Zorgvastgoed mensen met een VG-indicatie ook op termijn in goede tot zeer goede staat.

Opgave 5

Toevoegen van enkele plekken Beschermd Wonen/Beschermd Thuis voor mensen met een psychische kwetsbaarheid.

Wat speelt er? / Wat gebeurt er al?

Behoeftedonderzoek laat geen directe uitbreidingsbehoefte zien voor plekken Beschermd Wonen/Beschermd Thuis op Urk. Zorgpartijen geven aan dat deze behoefte er wel is.

Wat gaan we (aanvullend) doen?

De gemeente is momenteel in gesprek met een zorgpartij om 2 plekken Beschermd Wonen/Beschermd Thuis (gefinancierd vanuit de Wmo) te realiseren op Urk.

Partijen

- a. Kartrekker: Gemeente / centrumgemeente
- b. Betrokken: Zorgpartijen VG/BW

Tijdpad

Indien extra behoefte, zoeken naar locatie: doorlopend.

Resultaat

Voldoende plekken BW/BT.

Opgave 6

- a. Dakloosheid op Urk in beeld brengen.
- b. Afspraken over inzet huisvesten dakloze mensen.
- c. Voorkomen dat Urkers altijd naar Almere of Lelystad moeten voor opvang.

Wat speelt er?/Wat gebeurt er al?

- a. Er is nog geen scherp beeld van het aantal dakloze mensen op Urk.
- b. Dakloze mensen moeten nu naar Almere, Lelystad of Noordoostpolder om toegang te krijgen tot de Maatschappelijke opvang. Ook in de toekomst zal Almere de centrumgemeente blijven.
- c. Vanuit de regio is de gemeente actief in de werkgroep Een thuis voor iedereen. Hierin maakt de gemeente afspraken en beleid over preventie en huisvesting van mensen die dakloos zijn of dakloos dreigen te raken.

Wat gaan we (aanvullend) doen?

- a. We brengen het aantal daklozen op Urk beter in kaart door mee te doen aan de volgende provinciale ETHOS-telling.
- b. Op basis van de uitkomsten uit de ETHOS-telling stellen we een pakket maatregelen op om dak- en thuisloze mensen op Urk beter te kunnen huisvesten. Hier maken we onder meer afspraken over met Patrimonium.
- c. De gemeente onderzoekt het realiseren van 1-2 crisisplekken op Urk om te voorkomen dat mensen onnodig naar Almere of Lelystad moeten voor toegang tot opvang.
- d. We stemmen in de regio af over de aanpak van dakloze arbeidsmigranten en de eventuele rol van de gemeente hierbij.

Partijen

- a. Kartrekker dakloosheid in beeld brengen: Provincie
- b. Betrokkenen dakloosheid in beeld brengen: Gemeente, Leger des Heils en Caritas.
- c. Kartrekker pakket maatregelen: Gemeente
- d. Betrokkene pakket maatregelen: Patrimonium
- e. Kartrekker realiseren crisisplekken: Gemeente
- f. Betrokkenen realiseren crisisplekken: zorgaanbieders, waaronder Leger des Heils.

Tijdpad

- a. Telling: 2026
- b. Maatregelen en afspraken: 2027
- c. Verkenning: 2026-2027

Resultaat

- a. Beter beeld van de omvang van dakloosheid op Urk.
- b. Duidelijkheid over de haalbaarheid van het realiseren van enkele crisisplekken op Urk.
- c. Maatregelen voor preventie dakloosheid en huisvesting dakloze mensen op Urk.

Opgave 7

Toevoegen enkele plekken voor kwetsbare jongeren (16-27 jaar).

Wat speelt er?/Wat gebeurt er al?

Jongeren die uitstromen uit de jeugdzorg met verblijf zijn niet altijd direct klaar voor een zelfstandige woning. Dat geldt ook voor sommige jongeren met een ondersteuningsvraag die niet meer thuis kunnen wonen. Er is behoefte aan een tussenvorm, zoals een kamertrainingsprojecttraject. Op Urk is dit momenteel niet aanwezig.

Wat gaan we (aanvullend) doen?

De gemeente verkent samen met zorgaanbieders of huisvesting van kwetsbare jongeren mogelijk is, bijvoorbeeld in de vorm van een kamertrainingsproject, of een project als Kamers met Aandacht of Kamers met Kansen.

Partijen

- a. Kartrekker: Gemeente
- b. Betrokkenen: Zorgaanbieders

Tijdpad

- a. Verkennen: 2025
- b. Realiseren: 2026+

Resultaat

Enkele wooneenheden in een tussenvorm tussen beschermd en zelfstandig wonen voor kwetsbare jongeren (of andere doelgroepen).

Opgave 8

Kleine, betaalbare sociale huurwoningen (tot de eerste aftoppingsgrens en kwaliteitskortingsgrens) met urgentie toewijzen aan uitstromende urgente doelgroepen.

Wat speelt er?/Wat gebeurt er al?

- a. Jaarlijks stromen tot 5 mensen uit via intramurale voorzieningen naar een reguliere (sociale huur) woning (denk aan MO/BW/Jeugdzorg met verblijf, etc.).
- b. Met de invoering van de Wet Versterking regie volkshuisvesting moeten gemeenten verplicht urgentie verlenen aan een aantal wettelijk bepaalde urgente doelgroepen bij de toewijzing van sociale huurwoningen. Gemeenten moeten dit opnemen in een urgentieverordening.

Wat gaan we (aanvullend) doen?

- a. De gemeente maakt afspraken met Patrimonium over prijs- en toewijzingsbeleid voor uitstromende en urgente doelgroepen.
- b. Afspraken over toewijzing aan wettelijk urgente groepen legt de gemeente vast in een urgentieverordening.
- c. Partijen zetten bij toewijzing in op spreiding van urgenten tussen en binnen wijken.

Partijen

- a. Kartrekker: Gemeente
- b. Betrokkenen: Patrimonium

Tijdpad

- a. Afspraken over toewijzing: 2025-2026
- b. Opstellen verordening: verwacht 2026-2027

Resultaat

Voldoende beschikbare sociale huurwoningen voor uitstromende en urgente doelgroepen.

Opgave 9

Zoeken locatie voor huisvesting van mensen met een zeer complexe zorg- of ondersteuningsvraag.

Wat speelt er? / Wat gebeurt er al?

- a. Er zijn enkele mensen op Urk die niet en wellicht nooit goed kunnen landen in een reguliere woonwijk.
- b. Hier speelt vaak multiproblematiek en een intensieve zorg- of ondersteuningsvraag.
- c. Voor deze groep is momenteel geen plek. Dit leidt tot overlast bij omwonenden en het uiten van onbegrepen gedrag bij deze mensen.

Wat gaan we (aanvullend) doen?

- a. Verkennen op welke manier samenwerking met de regio mogelijk is om te voorzien in een woonlocatie voor deze doelgroep
- b. De gemeente verkent met Patrimonium, zorgaanbieders en bewoners aan welke de randvoorwaarden een locatie moet voldoen om de huisvesting van deze doelgroep mogelijk te maken.
- c. Hierna volgt een inventarisatie en aanwijzing van een locatie indien mogelijk.

Partijen

- a. Kartrekker: Gemeente
- b. Betrokkenen: Patrimonium, zorgpartijen en bewoners.

Tijdpad

Nog niet bekend.

Resultaat

Indien mogelijk: locatie voor huisvesting van mensen met een zeer complexe zorg- of ondersteuningsvraag.

[22] Deze aantallen zijn gebaseerd op de vraagontwikkeling onder ouderen. Nultredenwoningen en ook geclusterde woningen kunnen ook aantrekkelijk zijn voor andere groepen dan ouderen. Het is daarom aan te raden om in te zetten op een hoger aantal.

[23] 37 woningen zijn al in aanbouw

4.6 Maatregelen doel 2: Een toekomstbestendige woonomgeving met een sterk aanbod van voorzieningen

Opgave 1

Borgen ontmoeting nabij zorggeschikte of geclusterde woningen voor ouderen.

Wat speelt er? / Wat gebeurt er al?

Nieuwbouw:

- a. Voor de 100-125 geclusterde woningen in het centrumgebied en de 37 zorggeschikte woningen van Patrimonium in deelgebied 1a is ontmoeting in ieder geval nabij.
- b. In andere woonvormen die worden toegevoegd voor ouderen zal geen in pandige ontmoetingsruimte zijn, en in sommige gevallen mogelijk ook géén ontmoetingsruimte nabij.
- c. Op de grens met de Zeeheldenwijk ligt Buurthuis de Rots (Caritas) en in het Centrumgebied of nabij het Erf is ontmoeting georganiseerd of gepland.

Bestaande complexen:

- a. Enkele bestaande geclusterd wonen locaties bevatten géén in pandige ontmoetingsruimte of is ontmoeting niet op schuifelafstand bereikbaar. Denk aan Patrimonium Vrouwenzand of de Burcht.

Wat gaan we (aanvullend) doen?

- a. Rondom geclusterde of zorggeschikte woningen waar ontmoeting niet in pandig of op loopafstand aanwezig is maakt de gemeente afspraken met Caritas en aanwezige zorgpartijen om ouderen naar aanwezige ontmoetingsruimtes te brengen.
- b. Aanvullend op georganiseerde verbinding tussen zorggeschikte en geclusterde woningen met ontmoetingsruimtes moedigen partijen het netwerk (kennissen/familie) aan om ouderen naar deze bestaande ruimtes te brengen.
- c. De gemeente inventariseert of het aanbod voor ontmoeting ook in de toekomst voldoende is. Waar nodig voegen partijen ontmoetingsplekken toe. Voorkeur heeft het beter benutten van bestaand vastgoed (verenigingen etc.).

Partijen

- a. Kartrekker afspraken Caritas: Caritas
- b. Betrokkenen afspraken Caritas: Gemeente, Talma Urk en ZONL
- c. Kartrekker afspraken netwerk: Netwerk bewoners
- d. Betrokkenen afspraken netwerk: Gemeente, Caritas, Patrimonium, Talma Urk en ZONL
- e. Kartrekker aanbodinventarisatie: Gemeente
- f. Betrokkenen aanbodinventarisatie: Caritas, verenigingen/scholen en bewoners

Tijdpad

Caritas:

- a. Afspraken maken: 2026

b. Uitvoering: doorlopend (na opleveren woningen).

Netwerk: doorlopend (na betrekken woning).

Aanbodinventarisatie:

a. Inventarisatie: 2027-2028

b. Realisatie (indien nodig): 2029+

Resultaat

Toegang tot ontmoeting is geborgd voor alle bewoners van nieuwgebouwde geclusterde en zorggeschikte woningen.

Opgave 2

Woonomgeving aanpassen op het groter aantal zelfstandig wonende ouderen.

Wat speelt er? / Wat gebeurt er al?

- a. Urk heeft een certificaat voor 'dementievriendelijke gemeente'. Partijen werken samen om inwoners met dementie goed te kunnen doorverwijzen naar de juiste hulp en mantelzorgers en vrijwilligers te informeren over en trainen in het omgaan met mensen met dementie. In nieuwbouwwijken wordt rekening gehouden met dementievriendelijkheid. Denk hierbij aan toegankelijkheid, veiligheid en het creëren van ontmoeting.
- b. In de Zeeheldenwijk is bij de opzet van het masterplan rekening gehouden met een groene, toegankelijke, dementievriendelijke woonomgeving. Accent ligt hier op de gebieden nabij het Erf.
- c. In de overige delen van Urk is bij de opzet van wijken niet altijd rekening gehouden met toegankelijkheid en dementievriendelijkheid of het stimuleren van ontmoeting in de woonomgeving.

Wat gaan we (aanvullend) doen?

- a. De gemeente past de woonomgeving in de overige delen van Urk (buiten de Zeeheldenwijk) aan op toegankelijkheid, ontmoeting en dementievriendelijkheid. We onderzoeken waar het mogelijk is om stoepen te verbreden, bankjes toe te voegen en herkenningpunten toe te voegen zodat mensen met (beginnende) dementie makkelijker de weg kunnen vinden. Dit doet de gemeente op natuurlijke momenten (bijv. bij vervanging van riolering, verzwaring energienet etc.). Specifiek aandacht hebben de gebieden Urk-Kom, Urk-Noord, en de Top omdat hier veel senioren wonen.
- b. We verkennen op welke manier het Handboek openbare ruimte aangepast kan worden. Daarbij hebben we specifiek aandacht voor toegankelijkheid en dementievriendelijkheid in de woonomgeving.

Partijen

- a. Kartrekker aanpassen woonomgeving: Gemeente
- b. Betrokkenen aanpassen woonomgeving: Zorgpartijen, bewoners
- c. Kartrekker aanpassen Handboek openbare ruimte: Gemeente
- d. Betrokkenen aanpassen Handboek openbare ruimte: Zorgpartijen, bewoners

Tijdpad

Nader te bepalen.

Resultaat

Een toekomstbestendige woonomgeving die dementie-vriendelijk, toegankelijk en ingericht is op spontane ontmoeting.

4.7 Maatregelen doel 3: Werken aan omzien naar elkaar en goede zorg en ondersteuning

Opgave 1

Cultuurverandering op gang brengen waarbij verhuizen naar een geschikte woning normaler wordt.

Wat speelt er?/Wat gebeurt er al?

- a. Omzien naar elkaar is sterk verankerd in de Urker gemeenschap.

- b. Verhuizen naar een toegankelijke woning is dat vaak nog niet. Veel oudere Urkers stellen de beslissing om door te stromen naar een toegankelijke woning nog uit.
- c. Zij voelen vaak belemmeringen om te verhuizen, zoals financiële obstakels. Ouderen die in een (bijna) afbetaalde koopwoning zitten, maken zich vaak zorgen over hogere maandlasten bij een verhuizing naar een huurwoning.

Wat gaan we (aanvullend) doen?

- a. De gemeente richt samen met haar partners een voorlichtingscampagne in over de impact van langer zelfstandig wonen, het belang van zorgzame gemeenschappen en de rol die mensen met een zorgvraag daar ook zelf in kunnen pakken.
- b. De campagne gaat deels over het bewustmaken van de impact van de veranderingen in de zorg; maar ook over wat mensen zelf kunnen doen om zich goed voor te bereiden.

Partijen

- a. Kartrekker: Gemeente
- b. Betrokken: Patrimonium, Caritas en Zorgpartijen.

Tijdpad

- a. Opzetten campagne: vanaf 2026
- b. Start campagne: 2026
- c. Bespreken aanvullende maatregelen tot stimuleren doorstroom: 2026
- d. Implementeren aanvullende maatregelen: 2027+

Resultaat

Integraal pakket aan maatregelen om doorstroom te bevorderen zodat ouderen op Urk vaker verhuizen naar een geschikte woning.

Opgave 2

Zorgen dat zorg- of ondersteuning toegankelijk en betaalbaar blijft in de toekomst.

Wat speelt er? / Wat gebeurt er al?

- a. In de toekomst krijgen alleen de meest kwetsbaren nog zorg in een instelling. Dit maakt investeren in goede zorg aan huis belangrijk.
- b. Zorg aan huis wordt betaald vanuit verschillende regelingen: Zorgverzekeringswet (Zvw), Wet langdurige zorg (Wlz) en de Wmo. Deze moeten goed op elkaar aansluiten.
- c. Ook een efficiënte inrichting van het zorglandschap is belangrijk.
- d. Er spelen momenteel geen personeelstekorten op Urk.

Wat gaan we (aanvullend) doen?

Geen aanvullende maatregelen. Talma Urk en ZONL geven aan zorg en ondersteuning thuis voorlopig beschikbaar te kunnen houden op Urk. Om dit zo te houden, is een voorwaarde wel dat zorgverleners kunnen samenwerken met de zorgvrager (die kijkt naar wat hij/zij zelf kan doen), diens netwerk (mantelzorg/informele zorg) en Caritas. Hier wordt aandacht aan besteed in de informatiecampaagne (zie opgave 1). Daarnaast zoeken zorgaanbieders naar nieuwe mogelijkheden om met inzet van hulpmiddelen en technologie de zelfredzaamheid van mensen met een zorgvraag te vergroten en (daarmee ook) zorgverleners te ontlasten.

Resultaat

Goede zorg en ondersteuning thuis ook in de toekomst op Urk.

Opgave 3

Mantelzorgers ondersteunen

Wat speelt er?/Wat gebeurt er al?

- a. Een belangrijke kracht op Urk is het sterke samenlevingsgevoel ('Mit eenkanger').
- a. Er zitten grenzen aan wat mantelzorgers op kunnen vangen.

- b. Circa 500 mantelzorgers op Urk zijn zwaarbelast.
- c. Talma Urk en ZONL bieden momenteel respijtzorg aan zodat mantelzorgers tijdelijk ontlast worden.
- d. Caritas biedt ondersteuning via de Mantelzorgconsulent (advies en begeleiding), bijeenkomsten, cursussen etc..

Wat gaan we (aanvullend) doen?

- a. Gemeente, Caritas, Talma Urk en ZONL inventariseren of er extra aanbod aan mantelzorgondersteuning nodig is - nu of in de toekomst. Dat kan bijvoorbeeld gaan om respijtzorg of vervangende mantelzorg, maar ook om 'lotgenotencontact'. Op basis van die bevindingen passen zij het aanbod aan.
- b. De gemeente onderzoekt de noodzaak van het verruimen van de regels voor (pre)mantel-zorgwoningen.

Partijen

- a. Kartrekker: Gemeente
- b. Betrokken: Caritas, Zorgpartijen, zorgkantoor.

Tijdpad

- a. Inventarisatie: 2027
- b. Implementatie aanvullend aanbod (indien nodig): 2028
- c. Aanpassen regels (pré)mantel-zorgwoningen: 2026

Resultaat

Compleet en passend aanbod aan mantelzorg-ondersteuning op Urk.

Opgave 4

Werken aan een goede landing en acceptatie van doelgroepen die uitstromen uit een intramurale instelling.

Wat speelt er?/Wat gebeurt er al?

- a. Weer Thuis op Urk betekent dat meer kwetsbare mensen in de gemeente zullen wonen in reguliere wijken en buurten.
- b. Dit vraagt een goede begeleiding. Denk aan verbinding met voorzieningen etc..
- c. Ook is het verstandig om te zorgen voor spreiding. Patrimonium houdt hier bij toewijzing al rekening mee.
- d. Tot slot is het belangrijk dat zorgpartijen en Patrimonium samenwerken met de bewoners in de buurt om draagvlak en acceptatie te creëren.

Wat gaan we (aanvullend) doen?

We werken aan informatievoorziening over en acceptatie van 'uitstromers'. Dit is nog in de verkennende fase.

4.8 Maatregelen doel 4: Werken aan samenwerking en monitoring

Opgave 1

Samenwerking tussen zorgpartijen, corporaties en welzijn versterken.

Wat speelt er?/Wat gebeurt er al?

- a. Partijen werken nu al goed samen. Urk is overzichtelijk. Met name binnen het kader van een doelgroep zijn de lijntjes tussen partijen kort.
- b. Het programma is echter domeinoverstijgend en vraagt verdere coördinatie rondom de inzet van partijen.

Wat gaan we (aanvullend) doen?

De gemeente Urk ziet voor zichzelf een verbindende rol tussen de partijen. Naast het reguliere werk gaat de gemeente halfjaarlijkse bijeenkomsten organiseren met zorgaanbieders, woningcorporaties, en welzijnsorganisaties om samen per thema te kijken naar kansen en mogelijkheden voor aanvullende samenwerking. Dit kan integraal of op thema. Te denken valt aan thema's als: dagbesteding, huisvesting aandachtsgroepen, huisvesting ouderen etc..

Partijen

- a. Kartrekker: Gemeente
- b. Betrokken: Caritas, zorgaanbieders ouderen en aandachtsgroepen, Caritas

Tijdpad

- a. Start: na vaststelling programma
- b. Daarna: twee keer per jaar

Resultaat

Betere coördinatie op de gezamenlijke inzet en verdere samenwerking tussen partijen ook buiten de kaders van één doelgroep.

II Overzicht Documentenbijlagen

Bijlage - Proces

/join/id/regda-
ta/gm0184/2025/b1ae368d30374b559c975e7b4a484cb4/nld@2025-
11-19;11511334

Bijlage - PDF bestand
Omgevingsprogramma Wonen, Zorg en
Welzijn

/join/id/regda-
ta/gm0184/2025/fa9430dd14354e49884a546319cda8c6/nld@2025-
11-19;11511334